
Antopäivä: 19.6.2024	Voimaantulopäivä: 20.6.2024	Voimassa: toistaiseksi
-------------------------	--------------------------------	---------------------------

Säädösperusta:
Ilmailulaki (864/2014) 105 ja 110 §

Määräyksen vastaisen toiminnan seuraamuksista säädetään:
Ilmailulaki (864/2014) 14 luku

Täytäntöönpantava EU-lainsäädäntö:
Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2017/373, annettu 1 päivänä maaliskuuta 2017, ilmailukenteen hallinta- ja lennonvarmistuspalvelujen sekä muiden ilmaliikenteen hallintaverkon toimintojen palveluntarjoajia koskevista yhteisistä vaatimuksista ja näiden palveluntarjoajien valvonnasta, asetuksen (EY) N:o 482/2008 sekä täytäntöönpanoasetusten (EU) N:o 1034/2011, (EU) N:o 1035/2011 ja (EU) 2016/1377 kumoamisesta ja asetuksen (EU) N:o 677/2011 muuttamisesta

Muutostiedot:
Tällä määräyksellä kumotaan Liikenne- ja viestintäviraston 6.9.2021 antama määräys ANS M1-1, Suomessa sovellettavat ilmaliikenteen hallinta- ja lennonvarmistuspalvelujen tarjontaa koskevat säännöt (TRAFICOM/116275/03.04.00.00/2021).

Suomessa sovellettavat ilmaliikenteen hallinta- ja lennonvarmistuspalvelujen tarjontaa koskevat säännöt

Sisällys

1	Soveltamisala	2
2	Yhteisiä ilmaliikenteen hallinta- ja lennonvarmistuspalvelun tarjontaa koskevia sääntöjä täydentävät Liikenne- ja viestintäviraston määräykset	2
2.1	Palveluntarjoajia koskevat yhteiset vaatimukset (asetuksen liite III)	2
2.1.1	Osa ATM/ANS.OR.....	2
2.2	Ilmaliikennepalvelujen tarjoajia koskevat erityisvaatimukset (asetuksen liite IV) ...	3
2.2.1	Osa ATS	3
2.3	Sääpalvelujen tarjoajille asetetut erityisvaatimukset (asetuksen liite V).....	5
2.3.1	Osa MET	5
2.4	Menetelmäsuunnittelupalvelujen tarjoajille asetetut erityisvaatimukset (asetuksen liite XI).....	6
2.4.1	Osa FPD	6
2.5	Palveluntarjoajalle asetetut henkilöstön koulutusta ja pätevyyden arviointia koskevat vaatimukset (asetuksen liite XIII)	6
2.5.1	Osa PERS.....	6

1 Soveltamisala

Tämä määräys koskee ilmaliikenteen hallinta- ja lennonvarmistuspalvelujen sekä muiden ilmaliikenteen hallinnan verkkotoimintojen palveluntarjoajia, joihin sovelletaan komission täytäntöönpanoasetusta (EU) 2017/373¹. Asetuksessa on annettu toimivaltaiselle viranomaiselle (Suomessa Liikenne- ja viestintävirasto) mahdollisuus päättää eräiden asetuksen velvoitteiden soveltamisesta tarkemmin kansallisesti. Tällaisista seikoista määrätään Suomessa tällä määräyksellä. Asetuksessa kansallisesti päätettäviä asioita on liitteissä III-V, XI ja XIII.

2 Yhteisiä ilmaliikenteen hallinta- ja lennonvarmistuspalvelun tarjontaa koskevia sääntöjä täydentävät Liikenne- ja viestintäviraston määräykset

2.1 Palveluntarjoajia koskevat yhteiset vaatimukset (asetuksen liite III)

2.1.1 Osa ATM/ANS.OR

2.1.1.1 Palveluntarjoajan hyväksyntätodistuksen hakeminen (ATM/ANS.OR.A.005)

Kohdassa ATM/ANS.OR.A.005 a alakohdassa tarkoitettua hyväksyntätodistuksen hakemista tai muuttamista koskeva ohjeistus on Liikenne- ja viestintäviraston verkkosivuilla: <https://www.traficom.fi/fi/liikenne/ilmailu/lennonvarmistus-ja-ilmatila>.

2.1.1.2 Rajoitetun hyväksyntätodistuksen hakeminen (ATM/ANS.OR.A.010)

Rajoitetulle hyväksyntätodistukselle asetetut vähimmäisvaatimukset säädetään asetuksen kohdan ATM/ANS.OR.A.010 c ja d alakohdassa. Rajoitetun hyväksyntätodistuksen hakemusta käsitellessään toimivaltainen viranomainen ottaa huomioon luvanvaraisen toiminnan luonteen ja laajuuden arvioidessaan vaatimusten täyttymistä.

Kohdan ATM/ANS.OR.A.010 c ja d alakohdassa säädettyjen vähimmäisvaatimusten lisäksi rajoitetun hyväksyntätodistuksen hakijan ja haltijan on täytettävä seuraavien kohtien mukaiset vaatimukset:

- ▶ ATM/ANS.OR.A.020 Vaatimusten täyttämisen menetelmät
- ▶ ATM/ANS.OR.A.025 Hyväksyntätodistuksen voimassa pitäminen
- ▶ ATM/ANS.OR.A.035 Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen
- ▶ ATM/ANS.OR.A.060 Välitön reagointi turvallisuusongelmaan
- ▶ ATM/ANS.OR.A.065 Poikkeamista ilmoittaminen
- ▶ ATM/ANS.OR.A.090 Lennonvarmistuksen yhteiset viitejärjestelmät
- ▶ ATM/ANS.OR.B.015 Alihankinta
- ▶ ATM/ANS.OR.B.035 Toimintakäsikirjat

¹ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2017/373, annettu 1 päivänä maaliskuuta 2017, ilmaliikenteen hallinta- ja lennonvarmistuspalvelujen sekä muiden ilmaliikenteen hallintaverkon toimintojen palveluntarjoajia koskevista yhteisistä vaatimuksista ja näiden palveluntarjoajien valvonnasta, asetuksen (EY) N:o 482/2008 sekä täytäntöönpanoasetusten (EU) N:o 1034/2011, (EU) N:o 1035/2011 ja (EU) 2016/1377 kumoamisesta ja asetuksen (EU) N:o 677/2011 muuttamisesta (EUVL L 062, 8.3.2017, s. 1-126)

- ▶ ATM/ANS.OR.D.020 Vastuu- ja vahinkovakuutukset

Saman kohdan e alakohdassa tarkoitettua rajoitetun hyväksyntätodistuksen hakemista ja muuttamista koskeva ohjeistus on Liikenne- ja viestintäviraston verkkosivuilla <https://www.traficom.fi/fi/liikenne/ilmailu/lennonvarmistus-ja-ilmatila>.

2.1.1.3 Poikkeamista ilmoittaminen (ATM/ANS.OR.A.065)

Kohdan ATM/ANS.OR.A.065 d ja e alakohdan mukainen ilmoitus perustuu poikkeama-asetukseen (EU) 376/2014 ja ilmoituksen antamiseen sovelletaan Suomessa ilmailuohjetta GEN T1-4.

Kohdan ATM/ANS.OR.A.065 f alakohdan mukaisen seurantaraportin toimittaminen perustuu poikkeama-asetukseen (EU)376/2014 ja siihen sovelletaan Suomessa ilmailuohjetta GEN T1-4.

2.1.1.4 Liiketoiminta-, vuosi- ja suorituskyky suunnitelmat (ATM/ANS.OR.D.005)

Komissio voi c alakohdan nojalla tutustua lennonvarmistuspalvelujen ja ilmaliikennevirtojen säätelyn tarjoajien liiketoimintasuunnitelman ja vuosikertomuksen suorituskykyosion sisältöön siten kuin ilmailulaissa (864/2014) säädetään.

2.1.1.5 Raportointivaatimukset (ATM/ANS.OR.D.025)

Lennonvarmistuspalvelujen ja ilmaliikennevirtojen säätelyn tarjoajien sekä verkon hallinnoijan on e alakohdan nojalla asetettava vuosikertomuksensa yleisön saataville siten kuin osakeyhtiölaissa (624/2006), kirjanpitolaisissa (1336/1997) ja laissa viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999) säädetään.

2.2 Ilmaliikennepalvelujen tarjoajia koskevat erityisvaatimukset (asetuksen liite IV)

2.2.1 Osa ATS

2.2.1.1 Siirtyvä ilmailuviestipalvelu (ilma-aluksen ja maa-aseman välinen viestintä) – yleistä (ATS.OR.400)

Tallennusvälineiden järjestämisestä ilma-aluksen ja maa-aseman välisille viestintäkanaville ei Suomessa määrätä c alakohdan nojalla asetuksen säännöksistä poikkeavasti.

2.2.1.2 VHF-hätätaajuuden käyttö ja saatavuus (ATS.OR.405)

Ilmaliikennepalvelun tarjoajan on tarjottava 121.500 MHz:n taajuus b alakohdan 1 ja 2 alakohdissa säädetyn lisäksi kaikissa lähi- ja lähestymislennonjohtoyksiköissä sekä lentopaikan lentotiedotuspalveluyksiköissä (AFIS).

2.2.1.3 Taustaviestinnän ja ääniympäristön tallentaminen (ATS.OR.460)

Asetuksen mukaista taustaviestinnän ja ääniympäristön tallentamista edellytetään a alakohdan nojalla 27.1.2023 alkaen ilmaliikennepalveluyksiköissä, joilla on enemmän kuin 50 000 kansainvälistä IFR-operaatiota vuodessa. Muissa ilmaliikennepalveluyksiköissä tallentamista edellytetään 27.1.2027 alkaen.

2.2.1.4 Säätiötiedot lentotiedotuskeskuksia ja aluelennonjohtokeskuksia varten (ATS.OR.505)

Suomessa ei määrätä a alakohdan nojalla lentotiedotusalueen tai lennonjohtoalueen lisäksi muita alueita, jotka raporttien (havaintosanomien) ja ennusteiden on katettava.

2.2.1.5 Säätiiedot lähilennonjohtoa ja AFIS-yksiköitä varten (ATS.OR.515)

Suomessa ei määrätä a alakohdan nojalla toisin lentopaikan säätietojen toimittamisesta lähilennonjohdolle ja AFIS-yksiköille.

2.2.1.6 ATS-valvontapalvelut (ATS.TR.155)

Suomessa ei määrätä f alakohdan nojalla toisin ATS-yksikön velvollisuudesta todentaa näytöllä näkyvä painekorkeuteen perustuva lentokorkeustieto.

2.2.1.7 Ilmaliikennepalvelujen tarjoaminen koelentoja varten (ATS.TR.160)

Suomessa ei määrätä ylimääräisiä tai vaihtoehtoisia menetelmiä ilmaliikennepalvelujen tarjoamiselle koelentoja varten.

2.2.1.8 Lennonjohtopalvelun toiminta (ATS.TR.210)

Suomessa ei määrätä b alakohdan 5 alakohdan nojalla toisin erityis-VFR-lentojen porrastamisesta keskenään. Liikenne- ja viestintäviraston poikkeuspäätöksellä on kuitenkin sallittu erityis-VFR-lentojen porrastamisesta luopuminen, kun näkyvyys maassa on vähintään 3 kilometriä: 1) päivällä sotilasilma-alusten, Rajavartiolaitoksen ilma-alusten ja lääkintähelikoptereiden välillä; 2) yöllä sotilashelikoptereiden, Rajavartiolaitoksen helikoptereiden ja lääkintähelikoptereiden välillä.

Ilmatilaluokissa D ja E alle 3050 metrin (10 000 jalan) korkeudessa päivällä näköolosuhteissa voidaan lennon nousu- tai laskeutumisvaiheessa tietyllä lennon osalla luopua IFR-lentojen porrastamisesta keskenään ja selvittää lento säilyttämään oma porrastus, jos ilma-aluksen ohjaaja sitä pyytää ja toisen ilma-aluksen ohjaaja sen hyväksyy.

2.2.1.9 Erityis-VFR:n salliminen (ATS.TR.270)

Suomessa erityis-VFR-lennon lähialueella saa kohdasta ATS.TR.270 (a)(1) poiketen suorittaa myös yöllä.

2.2.1.10 Lentotiedotuspalvelun laajuus (ATS.TR.305)

AFIS-yksikön on f alakohdan nojalla ohjattava ajoneuvojen ja henkilöiden liikkuamista liikennealueella ATS.TR.240 kohdan säännösten mukaisesti.

2.2.1.11 Lähestymisalueen automaattinen tiedotuspalvelu (puhe- ja/tai datamuotoinen) (ATS.TR.320)

Kun puhe-ATIS- tai D-ATIS-palvelua tai molempia annetaan, saapuvan ilma-aluksen osalta korkeusmittarin asetus on a alakohdan 6 alakohdan nojalla ilmoitettava silloin, kun ilma-alukselle annetaan selvitys laskeutumiseen siirtopinnan alapuolelle. Viimeisin korkeusmittariasetus on lisäksi ilmoitettava silloin, kun ilma-alukselle annetaan selvitys lähestymiseen, ellei ole tiedossa, että ilma-alus on saanut viimeisimmän korkeusmittariasetuksen.

2.2.1.12 VOLMET-lähetykset ja D-VOLMET-lähetykset (ATS.TR.325)

Suomessa ei vaadita VOLMET-lähetyksiä HF- tai VHF-taajuudella eikä D-VOLMET-palvelua.

2.2.1.13 Pelastuskeskuksille ilmoittaminen (ATS.TR.405)

AFIS-lentopaikoilla on ilmaliikennepalveluyksikön palveluaikoina annettava ilmoitukset pelastuskeskukselle samoissa olosuhteissa kuin lennonjohtopalvelua tarjovilla lentopaikoilla. Poiketen kohdan ATS.TR.405 (a)(2)(ii) hälytystilanteesta ilmoittamista koskevasta vaatimuksesta, AFIS-lentopaikoilla hälytystilanne ilmoitetaan,

kun ilma-alus ei ole laskeutunut 5 minuutin kuluessa arvioidusta laskeutumisajasta eikä yhteyttä ilma-alukseen ole uudelleen saatu.

2.3 Sääpalvelujen tarjoajille asetetut erityisvaatimukset (asetuksen liite V)

2.3.1 Osa MET

2.3.1.1 Säädata ja säätiedot (MET.OR.100)

Suomessa ei määritellä a alakohdan nojalla muita kuin alakohdassa lueteltuja palveluntarjoajia tai ilmailuyksiköitä säätiedon saajiksi.

2.3.1.2 Sääsanomat ja muut tiedot (MET.OR.200)

Suomessa METAR-sanomat laaditaan myös muilla kuin kohdan (a)(3) mukaisilla lentoasemilla puolen tunnin välein.

2.3.1.3 Ennusteet ja muut tiedot (MET.OR.215)

Suomessa a alakohdan mukaiset ennusteet ja muut asiaankuuluvat säätiedot ovat:

- 1) (AUTO)METAR-havaintosanomat
- 2) Paikallissanomat (MET REPORT ja SPECIAL)
- 3) TAF-ennusteet
- 4) TREND-laskeutumisennuste Helsinki-Vantaalle
- 5) lentopaikkavarointi
- 6) SIGMET
- 7) Special air-report (ARS)

2.3.1.4 Laskeutumisennusteet (MET.OR.225)

Suomessa laskeutumisennusteet on a alakohdan nojalla laadittava Helsinki-Vantaan lentoasemalle.

2.3.1.5 Lentoonlähtöennusteet (MET.OR.230)

Suomessa ei ole a alakohdan nojalla laadittava lentoonlähtöennusteita.

2.3.1.6 AIRMET (MET.OR.255)

Suomessa ei ole a alakohdan nojalla aiheellista antaa tai jakaa AIRMET-sanomia.

2.3.1.7 Alue-ennusteet lennoille ilmatilan alaosassa (MET.OR.260)

Suomessa ei ole aiheellista antaa alue-ennustetta ilmatilan alaosassa lentämistä varten asetuksen (EU) 2017/373 nojalla eikä ennusteiden antamistapaa ole b alakohdan nojalla siten määritelty.

2.3.1.1 Sääparametrien havainnointi (MET.TR.210)

Suomessa ei tarvitse käyttää transmissometreihin tai sirontamittareihin perustuvia mittausjärjestelmiä kategorian I mittarilähestymisiin ja -laskuihin tarkoitettujen kii-
toteiden osalta.

2.3.1.2 Määräajoin annettavien TAF-ennusteiden voimassaoloaika (MET.TR.220 c)

Suomessa määräajoin annettavan TAF-ennusteen voimassaoloaika voi olla lyhyempi kuin 9 tuntia.

2.3.1.3 Alue-ennusteet lennoille ilmatilan alaosassa (MET.TR.260)

Suomessa ei määrätä a alakohdan nojalla paikallisten maanpinnan muotojen huomioimisesta, koska alue-ennusteiden antaminen ilmatilan alaosassa tapahtuville lennoille ei ole määräyksen kohdan 2.3.1.6 (Alue-ennusteet lennoille ilmatilan alaosassa, MET.OR.260) mukaisesti aiheellista asetuksen (EU) 2017/373 nojalla.

Koska Suomessa ei ole määräyksen kohdan 2.3.1.5 (AIRMET, MET.OR.255) mukaisesti perusteltua antaa AIRMET-sanomia, c alakohdan vaatimuksia ennusteiden laatimisesta ei sovelleta.

2.4 Menetelmäsuunnittelupalvelujen tarjoajille asetetut erityisvaatimukset (asetuksen liite XI)

2.4.1 Osa FPD

2.4.1.1 Lentomenetelmäsuunnittelua koskevat vaatimukset (FPD.TR.100)

Siviililentotoimintaa varten suunniteltavat lentomenetelmät on laadittava noudattaen asiakirjaa ICAO Doc 8168 (PANS-OPS) Volume II 'Construction of Visual and Instrument Flight Procedures', tai RNP-AR-menetelmien osalta ICAO Doc 9905 'Required Navigation Performance Authorization Required (RNP AR) Procedure Design Manual', sellaisina kuin ne ovat viimeksi muutettuina.

Mikäli lentomenetelmää ei voida suunnitella edellä mainittujen asiakirjojen mukaisesti, ottaen huomioon Suomen ilmailukäsikirjassa (AIP) julkaistut eroavuudet, suunniteltu menetelmä on toimitettava Liikenne- ja viestintäviraston hyväksyttäväksi. Hakemuksessa on selvitettävä, miten suunniteltu menetelmä poikkeaa ICAOn asiakirjojen vaatimuksista, sekä valitun ratkaisun perusteet.

Lentomenetelmien suunnittelussa on otettava asianmukaisesti huomioon ympäröivät ilmatilarakenteet.

2.4.1.2 Lentotiedotusalueita, lennonjohtoalueita, lähialueita ja lentotiedotusvyöhykkeitä koskevat eritelmät (Lisäys 1, jakso I)

Lennonjohtoalueen alarajasta ei Suomessa b kohdan 2 alakohdan nojalla määrätä asetuksen vaatimuksista poikkeavasti.

2.5 Palveluntarjoajalle asetetut henkilöstön koulutusta ja pätevyyden arviointia koskevat vaatimukset (asetuksen liite XIII)

2.5.1 Osa PERS

2.5.1.1 Soveltamisala (ATSEP.OR.100)

Suomessa ei ole b alakohdan nojalla määritelty lennonvarmistusteknisen henkilöstön koulutusta ja pätevyyden arviointia koskevia erityisiä vähimmäisvaatimuksia niiden palveluntarjoajien osalta, jotka hakevat rajoitettua hyväksyntätodistusta ja/tai antavat toiminnastaan ilmoituksen. Myös tällaisen henkilöstön osalta noudetaan asetuksen liitteen XIII osaston A 2–4 jaksossa säädettyjä vaatimuksia.

Jarkko Saarimäki
pääjohtaja

Jari Pöntinen
ylijohtajan sijainen